

המביא גם פרק ראשון גיטין

עין משפט נר מצוה

י"א א ב מ"י פ"ז מהלכות גירושין הלכה יב סגנון עשין נ טו"ש"ע א"ע סימן קמט ע"פ טו:
י"ב ג (ד) מ"י שם הל"י:
ב ה מ"י שם הלכה ט וסגנון עש טו"ש"ע שם ספ"א א ע"ש:

מוסף תוספות

א. היינו טעמא משום דנראה שקר אם יאמר בפני נכתב והוא לא ראה. מוס' הל"ש. ואם יאמר שמעתי קול קולמוס אינו מועיל דבעינן שיאמר בלשון שותקנו הכתמים. לא"ע וע"ש פירוש אהר. ב. וסופר בעלייה. מוס' הל"ש. ג. ולא שמע קול קולמוס בבת אחת. מוס' הל"ש. ד. ונלפשי"ש הר"ן. ו. ונ"ל מוס' הל"ש וי' הר"ן מיישבים פריש"י. ו. ג. ארצות. מוס' הל"ש. ז. ביניהן. ר"ן. ומקור הענין ממני"כ צ"ל לה. ח. ואין האשה יודעת בהליכתן. מוס' הל"ש. ט. אינה יודעת מתי ילכו. מוס' הל"ש. י. וכל הנהו אמוראי צ"ל שהיו דרים במחוזא כדאמרינן בעירובין דב רב אבהו מערב לכולא מחוזא וכן רבא א"ל לבני מחוזא אוקרו נשיבין וכן רב ששת צ"ל שהיה דר במחוזא וכו' ודמתליה היה דר במחוזא והלך לדור במקום אחר וכו'. מוס' הל"ש. י"א. שאין להם קרקעות ונחלות במקום. הגמ' מיימנות (גירושין פ"ז סוף אות ב').

פסקי ר"ד

לקמיה דר' אלעזר א"ל אפילו לא כתב ביה אלא שיטה אחת לשמה שוב אפילו לא שמע אלא קול קולמוס וקל מגילתא פל הברת הקולמוס והקלף שממשיעין קול בשעת הכתיבה והלכתא כותיה דרב אשי דהניא כותיה דהניא המביא גט ממדינת הים אפי' הוא בבית וסופר בעלייה הוא בעלייה וסופר בבית אפי' נכנס ויוצא כל בעלייה הוא בעלייה וסופר בבית הא קא חזי ליה אלא הוא בבית וסופר בעלייה הא לא קא חזי ליה מאי לאו דשמע קל קולמוסא וקל מגילתא. אפי' נכנס ויוצא כשר מאן סופר פשיטא דכשר לא צריכא דנפק לשוקא ואתא מהו דתימא איניש אחרינא אשכחיה בשוקא וא"ל כתוב לי גיטא קמ"ל. ר' חנן מישתעי רב כהנא אייתי גיטא ולא ידענא אי מטרעא לנהרדעא אי מנהרדעא לסורא אתא לקמיה דרב א"ל צריכנא למימר בפני נכתב ובפני נחתם או לא צריכנא א"ל לא צריכתי פי' דבבב"ל היא כתיבת גיטין שיש שם ישיבות ושכחתי שייחתי ועדים מצויין לקיימו:

אפילו שמע קול קולמוסא וקל מגילתא. תיקון הקולמוס והקלף שמע כשתיקוהו לשמה כשחתימן אותו ומחליקין אותו. ולי נראה קל קולמוסא קול הקולמוס כשהוא כותב וקול היריעה שהוא נשמע כמי שאומר קל קל. ואית דגרסי קל קולמוסא: **דנפק לשוקא.** סופר יאל לשוק למקום שיש שם בני אדם הרבה: **מהו דתימא איניש אחרינא אשכחיה.** ששמו כשמו של זה: **וא"ל.** לכתוב לו גט: **הא רבה אים ליה דרבא.** והיא נמי דגמירי הא כיון דממדינה למדינה הוא בעינן לקיימו: **משיבסא.** ישיבות קבועות אחת בצורה ואחת בנהרדעא והולכין תלמידים מוזה לוו ומשאר עיירות להן ללמוד תורה: **צניסייהו טריזין.** ואין מכירין החמימות: **איסמרי נמי.** דטעמא משום דשכיחי מתבתתא הוא: **מאי אסא רב לנבב.** וקבע ישיבה בצורה ושמואל הוואי בנהרדעא. אבל מעיקרא לא ואע"ג דגמירי דמשגלה יכניה לנבב (מלכ"ס ז' כד) והחרס והמסגר עמו לא פסקה תורה מהס: **מרקס.** למרחו של עולם בסופו היו מדינת הים במזרח של א"י: **ורקס.** עמלמה: **כמזרח.** כמזרח העולם הוא מדינת הים: **מעוב ללפונו.** של עולם ונבב הם קיימא בין עכו ללפון: **לנר מכבב.** דאיכא טעמא להמירה: **כמהוקס ליוחסין.** צפ' עשרה יוחסין (קדושין ד' ע"ב). דק"ל כל הארצות עיסה לא"י וא"י עיסה לנבב ולפלוני הם עד היכן הוא: **ארבא סניינא.** ערבה שניה הסוכה לגשר: **והני גמירי.** דבי ארדשיר: **והא רבא אים ליה דרבא.** וכיון דממדינה למדינה הוא בעינן לקיימו: **והני דבי ארדשיר:** **אזלי לשוקא.** לאקטיספון ומוסרין להן שם עדיות וחותמין (א) שם בשטרות והשטרות צד בני אקטיספון עד זמן שניגבים לפיכך בני אקטיספון מכירין חתימת בני ארדשיר הלכן גט שנחתם בארדשיר ושנתלה לאקטיספון עדים מזויין לקיימו ואף בני ארדשיר כשהולכין שם לשוק יקיימוהו. אבל בני ארדשיר אינן מכירין חתימת בני אקטיספון ואע"פ שהולכין שם תמיד לסחורה דכל יום השוק בשוקייהו טריזין ואינן נותנין לב להסתכל ולהכיר חתימת בני העיר: **מערסא לערסא.** משורת הצתים שנלך רה"ר לשורה כענגדרי: **משכונה לשכונה.** סתם שכונה שלשה בתים במסכת ע"ז (דף ס"א): **דניידי.** אינן משתתין בצמיתין שטרודין בסחורה ואין מכירין חתימות שצנייהם: **לא צריכס.** דנבב כל כך ישראל:

תורה אור השלם

1. ויאמר יי אק"י המביא תפתח ה' ירעה על פל ישיב הארץ:

גליון הש"ס

גמ' לבר בבבב"ל ע"י ימנות דף טו ע"ב מ"ד"ה קפס"ק:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אולי לשוקא וכו' וחותמין ששם בשטרות:

מוסף רש"י

בבב"ל רב אמר כא"י לגיטין. לפי שהם בני מורה ונקלש לשמה וכו' ישיבה מזויין לילך וללמוד משם מורה מכל מקומות (סוכה ל"ד). כמחלוקת ליוחסין. נארכה ורסבה של נבב. כך מחלוקת לגיטין. דקיימא לן העביר גט משאר ארצות לרין שאמר בפני נכתב ובפני נחתם. לפי שאין בקראין נחתם. והמביא גט מלך ישראל לנבב אינו מלך לומר, ונבב היי הוא כמין שיהא לגיטין. כמ"ס שם היי המניס ונקלש לשמה (קדושין ע"ב). עד ארבא. אגס של קיטו וערבה שקורין אושריא, תניינא דגישרא. עיי אגמס היי למטה מהגשר זה למטה מזה (שם).

אפילו קל קולמוסא. לא דמי לסומא דפסול להציא גט צפרק שני (לקמן דף כ"ב). **הזאתא הוא בבית ב' ב'.** לא בעי למימר דאפי' נכנס ויוצא צבית קאמר^א ליוצא ונכנס משמע למקום שהסופר כותב: **בבב"ל רב אמר בא"י.** ממדינה למדינה צבבל פליגי דבאותה מדינה מודה שמואל דאין לרין דאף ע"ג דלמר בגירסייהו טרידי היינו לומר דלא חשיבי יומר משאר חוזה לרין ומנבב לא"י נמי לא איירי דהיינו פלוגמא דר' אביתר ורב יוסף בסמוך: **מב"י אתא רב אבב"ל.** פ"ה והרבה ישיבות וקשה דא"כ מאי פריך ממנני' דמעכו לנפון שנישית קודם שצא רב לנבב ומפרש ר"מ מני אחת רב לנבב והורה לנו שמימות יכניה שגלו עמו לנבב החרס והמסגר דינה להיות כא"י לגיטין וכן מפרש צניש צבל מערצין (עירובין דף כ"ח). ובסוף מרובה (צ"ק דף פ.) ואלא גרס אמר רב הונא אמר רב שרצ עמלנו לא היה אומר מני אחת רב לנבב יש מפרשים מני אחת רב לא רב ממש אלא כלומר רבנים ובעלי תורה:

ומב"י ארדשיר לאקטיספון א"י מצריד. וא"ת מארדשיר לאקטיספון נמי לגזוז מולך אטו מציא כדאמרין לעיל וי"ל דלמסקנא דרבה אית ליה דרבא לכ"ע לא גזרינן מולך אטו מציא ונראה דארדשיר צבבל דאי צשאר חו"ל היי צעי למימר נימא קסבר לפי שאין צקיאין לשמה והני גמירי מה מועיל דגמירי הא חשישין שמה יחזור דבר לקולו ולאקטיספון על כרחי' לאו מנבב דאי מנבב לאקטיספון נמי גמירי ומאי קאמר הני לא גמירי ועוד דכלא אזלי לשוקא נמי אמרינן לעיל לרב דקיי"ל כוותיה צאיסורא דשכיחי ממיבתא אלא ודאי ארדשיר צבבל ולאקטיספון לאו מנבב והוי ממדינה למדינה ואין עדים מזויין לקיימו אי לא דאזלי לשוקא והשתא פריך שפיר והא רבה אית ליה דרבא ואמאי לא מנריך מארדשיר לאקטיספון כיון דאין עדים מזויין לקיימו ואע"פ שהוי סמוכות זו לזו ולא היה אלא דגלת מפסיק צנייהס כדאמרין צפ' כיצד מערצין (עירובין דף טו): **מ"מ חשיבי כשתי מדינות כמו עבר הירדן שחלוק מא"י לענין חוקה לפי שירדן מפסיק"א** (י ואין זה אקטיספון דאמרין צפ"ק דיומא (דף י'). רסן זה אקטיספון דההוא "מא"י הוה כדכתיב רישיה דקרא מן הארץ היא יאל אשור ויבן את יניוה כו' (נב"ל אש"י) (י) ובפ"י רש"י כתב התם רסן זה אקטיספון: **הנ"י ידעי בהתיבות ידייהו דהני.** וא"ת לעיל דלמר בגירסייהו טרידי אמאי לא אמרינן דבני המקום מכירין חתימתן כדאמר הכא דבני אקטיספון מכירין חתימות בני

ארדשיר אע"ג דבני ארדשיר טרידי צשוקא וי"ל דהנהו דבגירסייהו טרידי טפי ואין להם פנאי לחתום כלל: **והא רבא הוא דאמר אפי' שאין עדים מצויין לקיימו.** קשה דמשמע דאי הוה סבר רבא לפי שאין צקיאין לשמה הוה ניחא ליה ואמאי והא מחוזא מנבב היא צקיאין לשמה וי"ל דשמה לגיטין וליוחסין לא חשיבי מנבב דשכיחי צה גרים כדמשמע פ' בתרא דקידושין (דף ע"ג). גבי רבי יזאל דדריש במחוזא גר מותר י"ט צממורת משמע דאין זה עיקר יחס של צבל וזה"ש דהוה מני למיפרך לרבה צר אצוה ורב ששת דע"כ סבירא להו נמי כרבא דלמר לפי שאין מזויין לקיימו דאי משום דאין צקיאין לשמה והני לא גמירי אפי' צאותה שכונה נמי יצריכו אלא דניחא ליה למיפרך מרבא דאית ליה בהדיא הכי ומשני שאני בני מחוזא דניידי לכך מנריך רבה צר אצוה מערסא לערסא שהולכין להם מכירי החתימות קודם שתודע הליכתן לבני ערסא אחרת^א ומתוך כך אין נוהרין לקיים שטרס קודם הליכתן אבל משכונה לשכונה לא הוה מנריך דקסבר דכחולה ערסא יודעין כל אחד בהליכת חצירו ומצקת האשה קיום קודם הליכתן ורב ששת חושש אפילו צאותה ערסא^ב ורבא אפילו צאותה שכונה: **שאינ' בני מחוזא דניידי.** מכלן פוסק רבינו תם דהשתא צומן הוה לרין לומר בכל מקום צפני נכתב אע"ג דקיימא לן כרבא דלמר לפי שאין עדים מזויין לקיימו ולא משום לשמה מכל מקום לרין דהשתא בכל מקומות ניידי כבני מחוזא^א: ואי

^א בני מחוזא דניידי רב חנין מישתעי רב כהנא אייתי גיטא ולא ידענא אי מסורא לנהרדעא אי מנהרדעא לסורא אתא לקמיה דרב א"ל צריכנא למימר בפני נכתב ובפני נחתם או לא צריכנא אמר ליה לא צריכת ואי ארדשיר אע"ג דבני ארדשיר טרידי צשוקא וי"ל דהנהו דבגירסייהו טרידי טפי ואין להם פנאי לחתום כלל: **והא רבא הוא דאמר אפי' שאין עדים מצויין לקיימו.** קשה דמשמע דאי הוה סבר רבא לפי שאין צקיאין לשמה הוה ניחא ליה ואמאי והא מחוזא מנבב היא צקיאין לשמה וי"ל דשמה לגיטין וליוחסין לא חשיבי מנבב דשכיחי צה גרים כדמשמע פ' בתרא דקידושין (דף ע"ג). גבי רבי יזאל דדריש במחוזא גר מותר י"ט צממורת משמע דאין זה עיקר יחס של צבל וזה"ש דהוה מני למיפרך לרבה צר אצוה ורב ששת דע"כ סבירא להו נמי כרבא דלמר לפי שאין מזויין לקיימו דאי משום דאין צקיאין לשמה והני לא גמירי אפי' צאותה שכונה נמי יצריכו אלא דניחא ליה למיפרך מרבא דאית ליה בהדיא הכי ומשני שאני בני מחוזא דניידי לכך מנריך רבה צר אצוה מערסא לערסא שהולכין להם מכירי החתימות קודם שתודע הליכתן לבני ערסא אחרת^א ומתוך כך אין נוהרין לקיים שטרס קודם הליכתן אבל משכונה לשכונה לא הוה מנריך דקסבר דכחולה ערסא יודעין כל אחד בהליכת חצירו ומצקת האשה קיום קודם הליכתן ורב ששת חושש אפילו צאותה ערסא^ב ורבא אפילו צאותה שכונה: **שאינ' בני מחוזא דניידי.** מכלן פוסק רבינו תם דהשתא צומן הוה לרין לומר בכל מקום צפני נכתב אע"ג דקיימא לן כרבא דלמר לפי שאין עדים מזויין לקיימו ולא משום לשמה מכל מקום לרין דהשתא בכל מקומות ניידי כבני מחוזא^א: ואי